

Hallituksen esitys Eduskunnalle eräiden kulttuurihallintoa koskevien valtionavustussäännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan eräitä kulttuurihallintoa koskevia valtionavustussäännöksiä muutettaviksi. Uuden valtionavustuslain voimaantulon johdosta liikuntalakiin, nuorisotyölakiin, eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annettuun lakiin, eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annettuun lakiin, taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annettuun lakiin, taiteen edistämisen järjestelystä annettuun lakiin ja elokuvataiteen edistämisestä annettuun lakiin

lisättäisiin valtionavustuslakia koskeva viittaussäännös. Samalla liikuntalain, nuorisotyölain ja taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetun lain eräitä valtionavustuksia koskevia säännöksiä tarkistettaisiin valtionavustuslain ja sääntelytason muutoksen johdosta. Lisäksi liikuntalakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä teknisiä tarkistuksia. Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Valtionavustuslaki (688/2001) tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2001. Laki on harkinnanvaraisten valtionavustusten myöntämisen, maksamisen, käytön valvonnan sekä takaisinperinnän perusteita koskeva yleislaki. Valtionavustuslaki on toissijainen. Sitä sovelletaan vain siltä osin kuin muualla lainsäädännössä ei ole jostakin asiasta toisin säädetty. Valtionavustuslailla on kumottu valtionavustuksia koskeviksi yleismääräyksiksi annettu valtioneuvoston päätös (490/1965). Valtionavustuslaissa ei säädetä, mihin toimintoihin valtionavustusta myönnetään, vaan siitä säädetään muussa lainsäädännössä ja päätetään valtion talousarviossa.

Kulttuurihallinnon alalla on lukuisia harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin sovellettavia lakeja ja asetuksia.

Valtionavustusta koskevia lain tasoisia säännöksiä on muun muassa liikuntalaissa (1054/1998), nuorisotyölaissa (235/1995), eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetussa laissa (115/1997), jäljempänä *kuvataideapurahalaki*, eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetussa laissa (236/1961), jäljempänä *kirjastoapurahalaki*, taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetussa laissa (734/1969), jäljempänä *taiteilija-apurahalaki*, taiteen edistämisen järjestelystä annettu laki (328/1967), jäljempänä *taiteen edistämislaki*, ja elokuvataiteen edistämisestä annetussa laissa (28/2000). Lisäksi harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin noudatettiin 27 päivänä helmikuuta 1997 annettua opetusministeriön päätöstä valtionavustusten yleishoidosta, joka kumottiin valtionavustuslain tultua voimaan.

Päätöstä sovellettiin harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin, jollei laissa tai asetuksessa ollut toisin säädetty tai jollei valtioneuvosto ollut toisin päättänyt jonkin valtionavun osalta taikka jollei valtion talousarviosta tai Euroopan yhteisöjen säädöksistä muuta johtunut. Lisäksi opetusministeriön myöntämiin harkinnanvaraisiin rakennusavustuksiin noudatettiin rakennusavustusten yleisehdoista annettua opetusministeriön päätöstä (15/011/99), joka myös kumottiin valtionavustuslain tultua voimaan. Molemmat opetusministeriön päätökset oli annettu valtionavustuksia koskeviksi yleismääräyksiksi annetun valtioneuvoston päätöksen nojalla, joka on kumottu valtionavustuslailla.

Edellä mainittujen kulttuurihallinnon lakien sisältö vaihtelee jonkin verran ja säännökset ovat monin osin erilaisia. Laeissa säädetään yleensä käyttötarkoituksesta, johon valtionavustusta voidaan myöntää, valtionavustuksen myöntämisen muista edellytyksistä ja valtionavustuksen käyttöön liittyvistä ehdoista. Laeissa on myös usein valtuus antaa alemmanasteisia säännöksiä. Lisäksi teatteri- ja orkesterilain (730/1992) 2 luvussa on säännöksiä valtionavustuksista, joilla kuitenkin täydennetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998), jäljempänä *opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaki*, tarkoitettua teattereiden ja orkestereiden rahoitusjärjestelmää.

Valtionavustuslakia ei sen 3 §:n 2 momentin mukaan sovelleta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain eikä vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaiseen valtionosuuteen tai -avustukseen. Harkinnanvaraisista valtionavustuksista valtionavustuslain ulkopuolelle jäävät muun muassa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 6 luvussa ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain 5 luvussa tarkoitettut valtionavustukset, erityisavustukset sekä ylimääräiset avustukset.

Perustuslain 80 §:n 1 momentti edellyttää, että yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Kulttuurihallinnon harkinnanvaraisten

valtionavustusten osalta muun muassa valtionavustusten käyttämistä koskevat velvoitteet, valtionavustuksen enimmäismäärät, viranomaisten toimivalta valtionavustusten valvonnassa ja tarkastuksessa sekä sen takaisinperintä ja palauttaminen ovat usein säännelty ainoastaan valtioneuvoston asetuksen tasolla. Valtionavustuksia koskevia säännöksiä on liikunta-asetuksessa (1055/1998), nuorisotyöasetuksessa (410/1995), eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetussa asetuksessa (46/1964), jäljempänä *kirjastoapuraha-asetus*, ja taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetussa asetuksessa (845/1969), jäljempänä *taiteilija-apuraha-asetus*.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa täsmäntäviä säännöksiä, kunhan asetuksenantoa koskevat valtuudet ovat täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Valtionavustuslain 8 §:n nojalla tarkempia säännöksiä lain soveltamisalaan kuuluvan valtionavustuksen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Valtionavustuksen hakemista koskevista määräajoista ja muista menettelyä koskevista tekniluonteisista seikoista samoin kuin siitä, mitä yksityiskohtaisia tietoja ja miten esitettyinä hakijalta tai saajalta on vaadittava, valtionapuviranomainen voi valtionavustuslain 37 §:n nojalla tarvittaessa antaa ohjeita.

Kaikki kulttuurihallinnon alalla myönnettävät valtionavustukset eivät kuitenkaan ole kuuluneet näiden lakien piiriin. Valtion talousarvioon otetuista määrärahoista on myönnetty valtionavustuksia, apurahoja ja muita avustuksia harkinnanvaraisesti ilman erityistä sääntelyä. Valtionavustuksen myöntäminen ja joissakin tapauksissa myös sen määrä ja käyttötarkoitus riippuvat valtionavustuksen myöntävän viranomaisen harkinnasta. Näissä tapauksissa opetusministeriön myöntäessä harkinnanvaraisia valtionavustuksia on elokuun loppuun 2001 sovellettu edellä mainittuja ministeriön valtionavustusten yleisehtoja tai rakennusavustusten yleisehtoja

ja sen jälkeen valtionavustuslakia.

2. Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan, että liikuntalakiin, nuorisotyölakiin, kuvataideapurahalakiin, kirjastoapurahalakiin, taiteilija-apurahalakiin, taiteen edistämislakiin ja elokuvataiteen edistämisestä annettuun lakiin lisätään viittaussäännös valtionavustuslakiin. Kuvataideapurahalain, kirjastoapurahalain, taiteilija-apurahalain ja taiteen edistämislain osalta ehdotetaan kuitenkin, että valtionavustuslain muutoksenhakua koskevaa 34 §:ää ei sovellettaisi asioihin, jotka koskevat apurahojen ja avustusten myöntämispäätöstä. Kun kenelläkään hakijalla ei vastaisuudessaan olisi subjektiivista oikeutta viranomaisen harkinnasta ja käytettävissä olevista määrärahoista riippuvan rahoituksen saamiseen, säilytettäisiin mainituissa laeissa oleva valituskielto nykyisenä. Sen sijaan on perusteltua, että valtionavustuslain mukainen muutoksenhaku olisi käytettävissä muun muassa silloin, kun kysymys on valtionavustuslaissa tarkoitettusta jo myönnetyn valtionavustuksen maksatuksen keskeyttämisestä, palauttamisesta ja takaisinperinnästä.

Liikuntalain, nuorisotyölain ja taiteilija-apurahalain osalta ehdotetaan vähäisessä määrin poikettavaksi valtionavustuslain säännöksistä. Liikuntalaisissa tarkoitettujen valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustuksen määrää harkittaessa hakijoiden keskinäisessä vertailussa otettaisiin huomioon järjestöjen toiminnan laatu, laajuus ja yhteiskunnallinen merkitys. Nuorisotyölaissa tarkoitettujen valtakunnallisten nuorisojärjestöjen yleisavustukset ja valtakunnallisten nuorisokeskusten toiminta-avustukset myönnettäisiin pääosin tulosperusteisesti. Taiteilija-apurahalakiin otettaisiin erityinen säännös valtion taiteilija-apurahan maksamisesta sekä siitä, että valtion taidetoimikunta voi rajoittaa apurahan saajan oikeutta pitää palkattua tointa. Samalla eräät nykyisin asetuksen tasoiset säännökset ehdotetaan siirrettäviksi tarpeellisilta osin lain tasolle ja valtionavustuslain kanssa

ristiriitaiset säännökset poistettaviksi mainituista laeista.

Liikuntalaki, nuorisotyölaki sekä taiteilija-apurahalaki saatettaisiin vastaamaan perustuslain mukaista sääntelyä yksityisen oikeusasemaa koskevien säännösten osalta.

Elokuvataiteen edistämisestä annettuun lakiin lisättäisiin säännös siitä, että elokuvatukia myönnettäessä tulee noudattaa valtionavustuslakia, jollei ensiksi mainitusta laista muuta johdu. Lisäksi tukien myöntämisessä sovellettaisiin hallintomenettelylakia (598/1982), tiedoksiannosta hallintoasioissa annettua lakia (232/1966), asiakirjain lähettämisestä annettua lakia (74/1954), arkistolakia (831/1994), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), kielilakia (148/1922) ja saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annettua lakia (516/1991), jollei valtionavustuslaissa toisin säädetä.

Lisäksi liikuntalain 5 § saatettaisiin teknisesti ajan tasalle.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia eikä organisatorisia vaikutuksia. Lainmuutoksilla säännellään harkinnanvaraisia valtionavustuksia eivätkä ehdotetut lait vaikuta valtion talousarviossa valtionavustusten myöntämiseen tarkoitettujen määrärahojen suuruuteen.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä opetusministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto valtion liikuntaneuvostolta, nuorisojärjestöjen avustustoimikunnalta, taiteen keskustoimikunnalta, kuvataiteen apurahalautakunnalta, kirjailijoiden ja kääntäjien kirjastoapurahalautakunnalta sekä Suomen elokuvasäätiöltä.

Lausunnonantajat ovat suhtautuneet myönteisesti lakiehdotuksiin ja kahdessa lausunnossa esitetyt yksityiskohtaiset huomautukset on otettu huomioon esityksen valmistelussa.

5. Tarkemmat säännökset

Ehdotettujen lainmuutosten johdosta joudutaan muuttamaan liikunta-asetusta, kirjastoapuraha-asetusta ja taiteilija-apuraha-asetusta. Nuorisotyöasetus joudutaan useiden muutosten johdosta uusimaan kokonaisuudessaan. Samalla nuorisojärjestöjen valtionavustusta valmistelevasta avustustoimikunnasta annettu valtioneuvoston päätös (873/1995) voidaan kumota ja siirtää siinä olevat säännökset tarpeellisilta osin uudistettuun

valtioneuvoston asetukseen nuorisotyöstä.

6. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

liikuntalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun liikuntalain (1054/1998) 5, 7 ja 12 §
 seuraavasti:

5 §

Valtionosuus kunnan liikuntatoimeen

Kunnalle myönnetään valtionosuutta liikuntatoimen käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään. Valtionosuus tulee käyttää 2 §:n 3 momentin mukaiseen toimintaan.

7 §

Valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustukset

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen toiminnan avustamiseen. Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon se, miten järjestö toimii tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi. Hakijoiden keskinäisessä vertailussa otetaan huomioon järjestön toiminnan laatu ja laajuus. Lisäksi otetaan huomioon toiminnan yhteiskunnallinen merkitys. Tulosperusteista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Hyväksyttävänä toimintamenoina ei pidetä liiketoiminnasta aiheutuvia menoja. Uudelle järjestölle ei myönnetä valtionavustusta ilman erityistä syytä ennen kuin se on toiminut ainakin vuoden pituisen tilikauden. Opetusministeriö hyväksyy tämän lain

nojalla avustettavat järjestöt. Harkitessaan järjestön hyväksymistä ministeriön tulee ottaa huomioon järjestön toiminta liikunnan järjestämiseksi ja muu liikuntaa edistävä toiminta sekä se, miten järjestö ottaa toiminnassaan huomioon urheilun eettiset periaatteet. Erityisestä syystä myös muu liikunnan alalla toimiva valtakunnallinen järjestö voidaan hyväksyä avustuksen piiriin. Tarkempia säännöksiä hyväksymismenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Valtion liikuntaneuvosto tekee ministeriölle esityksen avustusten myöntämisestä.

12 §

Viittaussäännös

Edellä 7 ja 9 §:ssä tarkoitettuun valtionavustukseen sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

nuorisotyölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annetun nuorisotyölain (235/1995) 8 ja 9 § sekä lisätään lakiin uusi 8 a ja 12 a § seuraavasti:

8 §

Valtionavustukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi yleisavustuksina valtakunnallisille nuorisojärjestöille tulosperusteisesti. Toteutunutta ja suunniteltua toimintaa arvioitaessa yhteisiä tulosperusteita ovat toiminnan laatu, laajuus ja taloudellisuus. Kunkin järjestön tuloksellisuus arvioidaan sen toiminta-ajatuksen toteutumisessa. Lisäksi yleisavustusten myöntämiseen vaikuttavat hakijan toiminnan tai toimenpiteen ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkitys sekä opetusministeriön hankkimat nuoria koskevat tutkimukset ja selvitykset. Tulosperusteista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtionavustuksen myöntämisestä päättää opetusministeriö. Valtionavustusta myönnettäessä hyväksyttävänä menoina ei pidetä välitystoiminnasta, tuloenhankkimisesta ja liiketoiminnasta aiheutuvia menoja eikä järjestön toiselle tässä pykälässä tarkoitettulle järjestölle myymistä tavaroista tai palveluista saaduilla tuloilla katettuja menoja. Sellaisille järjestöille, joiden toiminnasta tai avustamisesta säädetään erikseen tai joille myönnettävää valtionavustusta varten on erillinen määräraha valtion talousarviossa, ei

tämän lain nojalla myönnetä valtionavustuksia.

Opetusministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt. Harkitessaan järjestön hyväksymistä ministeriön tulee ottaa huomioon järjestön harjoittama nuorisotoiminta, toiminta-alue ja jäsenmäärä. Edellä mainituista hyväksymisperusteista voidaan poiketa kielellisen tai muun vähemmistön keskuudessa tai toimialallaan valtakunnallisesti edustavaksi katsottavan nuorisotoimintaa harjoittavan järjestön osalta. Tarkempia säännöksiä hyväksymismenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

8 a §

Toimikunta

Edellä 8 §:ssä tarkoitettujen valtionavustusten jakoa koskevan esityksen opetusministeriölle tekee erikseen nimettävä toimikunta. Toimikunnan asettamisesta ja tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Valtakunnalliset nuorisokeskukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi valtakunnallisten nuorisokeskusten

rakentamisen ja toiminnan avustamiseen. Toiminta-avustukset myönnetään pääosin tulosperusteisesti nuorisokäytön ja keskusten toiminta-ajatusten perusteella. Toimintansa aloittaville keskuksille voidaan avustus myöntää kuitenkin arvioon perustuen. Opetusministeriö hyväksyy hakemuksesta keskukselle tämän lain perusteella avustettaviksi. Keskusten tulee olla luonteeltaan yleishyödyllisiä ja niiden mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskuksen ja sen palvelujen kehittämiseen. Avustuksen hyväksymisperusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

12 a §

Viittaussäännös

Edellä 8, 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuun

valtioneuvoston asetuksella, mitä valtioneuvoston asetuksella (688/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtioneuvoston asetuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtioneuvoston asetuksen myöntämisaikajakoitana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu nuorisoyhteisöjen valtioneuvoston asetuksella valmisteleva avustustoimikunta jatkaa tässä laissa tarkoitettuna toimikuntana toimikautensa loppuun.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista 7 päivänä helmikuuta 1997 annettuun lakiin (115/1997) uusi 5 a § seuraavasti:

5 a §

Tässä laissa tarkoitettuihin apurahoihin sovelletaan muutoin, mitä valtioneuvoston asetuksella (688/2001) säädetään. Apurahojen jakamista koskevaan lautakunnan päätökseen ei kuitenkaan sovelleta lain 34 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtioneuvoston asetuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtioneuvoston asetuksen myöntämisaikajakoitana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista 3 päivänä toukokuuta 1961 annettuun lakiin (236/1961) uusi 2 c § seuraavasti:

2 c §
Tässä laissa tarkoitettuihin apurahoihin ja avustuksiin sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Apurahojen ja avustusten jakamista koskevaan lautakunnan päätökseen ei kuitenkaan sovelleta lain 34 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki**taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista 28 päivänä marraskuuta 1969 annettuun lakiin (734/1969) uusi 4 c—4 e § seuraavasti:

4 c §
Valtion taidetoimikunta voi asettaa valtion taiteilija-apurahan tai kohdeapurahan saamisen ehdoksi, ettei apurahan saaja ole apurahakautenaan palkatussa toimessa.

kalenterikuukausittain noudattaen soveltuvien osien valtion virkamiesten palkkauksen maksamista koskevia säännöksiä, jollei asianomainen taidetoimikunta erityisestä syystä toisin päättä.

4 d §
Valtion taiteilija-apuraha maksetaan

4 e §
Tässä laissa tarkoitettuihin apurahoihin ja

avustuksiin sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Apurahojen ja avustusten myöntämistä koskevaan taiteen keskustoimikunnan ja valtion taidetoimikunnan päätökseen ei kuitenkaan sovelleta lain 34 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

6.

Laki

taiteen edistämisen järjestelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään taiteen edistämisen järjestelystä 14 päivänä heinäkuuta 1967 annettuun lakiin (328/1967) uusi 5 b § seuraavasti:

5 b §

Tässä laissa tarkoitettuihin apurahoihin ja avustuksiin sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Apurahojen ja avustusten myöntämistä koskevaan taiteen keskustoimikunnan ja valtion taidetoimikunnan päätökseen ei kuitenkaan sovelleta lain 34 §:ää

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

7.

Laki

elokuvataiteen edistämisestä annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elokuvataiteen edistämisestä 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun lain (28/2000) 4 § sekä
lisätään 8 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

4 §
 Kun elokuväsäätiö myöntää 2 §:ssä tarkoitettua tukea, sen on tukea koskevissa asioissa sovellettava valtionavustulakia (688/2001), jollei tästä laista muuta johdu. Lisäksi elokuväsäätiön on sovellettava hallintomenettelylakia (598/1982), tiedoksiannosta hallintoasioissa annettua lakia (232/1966), asiakirjain lähettämisestä annettua lakia (74/1954), arkistolakia (831/1994), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), kielilakia (148/1922) ja saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annettua lakia (516/1991), jollei valtionavustuslaissa toisin säädetä.

8 §
 Suomen elokuväsäätiöllä tulee olla tukien myöntämistä varten säätiön hallituksen hyväksymä tukiohjeisto.
 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .
 Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.
 Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin

Helsingissä 14 päivänä maaliskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuriministeri *Suvi Lindén*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

liikuntalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun liikuntalain (1054/1998) 5, 7 ja 12 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Valtionosuus kunnan liikuntatoimeen

Kunnalle myönnetään valtionosuutta liikuntatoimen käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (705/1992) säädetään. Valtionosuus tulee käyttää 2 §:n 3 momentin mukaiseen toimintaan.

7 §

Valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustukset

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen toiminnan avustamiseen. Asetuksella ja valtioneuvoston päätöksellä säädetään määrärahan jakamisesta ja käyttöehdoista.

Ehdotus

5 §

Valtionosuus kunnan liikuntatoimeen

Kunnalle myönnetään valtionosuutta liikuntatoimen käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään. Valtionosuus tulee käyttää 2 §:n 3 momentin mukaiseen toimintaan.

7 §

Valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustukset

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen toiminnan avustamiseen. *Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon se, miten järjestö toimii tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi. Hakijoiden keskinäisessä vertailussa otetaan huomioon järjestön toiminnan laatu ja laajuus. Lisäksi otetaan huomioon toiminnan yhteiskunnallinen merkitys. Tulosperusteista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Hyväksyttävänä toimintamenoina ei pidetä liiketoiminnasta aiheutuvia menoja. Uudelle järjestölle ei myönnetä valtionavustusta ilman erityistä syytä ennen kuin se on toiminut ainakin vuoden pituisen tilikauden.*

Voimassa oleva laki

Ministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt *siten kuin* asetuksella säädetään. Valtion liikuntaneuvosto tekee ministeriölle esityksen avustusten myöntämisestä.

12 §

Valtionavustuksen palauttaminen

Jos valtionavustuksen saaja on saanut perusteettomasti 6—9 §:ssä tarkoitettua valtionavustusta, asianomaisen ministeriön tai muun valtionapuviranomaisen on määrättävä liikaa saatu määrä palautettavaksi. Palautettavasta määrästä peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukainen vuotuinen korko sen kuukauden alusta, jona valtionavustus on maksettu.

Jos palautettava määrä on vähäinen taikka jos palauttamista tai koron perimistä on pidettävä kohtuuttomana, voidaan etuus jättää määräämättä palautettavaksi.

Ministeriö tai muu valtionapuviranomainen voi päättää, että palautettava etuus vähennetään myöhemmin seuraavien vuosien valtionavustusten yhteydessä.

Ehdotus

Opetusministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt. Harkitessaan järjestön hyväksymistä ministeriön tulee ottaa huomioon järjestön toiminta liikunnan järjestämiseksi ja muu liikuntaa edistävä toiminta sekä se, miten järjestö ottaa toiminnassaan huomioon urheilun eettiset periaatteet. Erityisestä syystä myös muu liikunnan alalla toimiva valtakunnallinen järjestö voidaan hyväksyä avustuksen piiriin. Tarkempia säännöksiä hyväksymismenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Valtion liikuntaneuvosto tekee ministeriölle esityksen avustusten myöntämisestä.

12 §

Viittaussäännös

Edellä 7 ja 9 §:ssä tarkoitettuun valtionavustukseen sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**nuorisotyölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annetun nuorisotyölain (235/1995) 8 ja 9 § sekä
lisätään lakiin uusi 8 a ja 12 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

*Valtionavustusten myöntäminen****Valtionavustukset***

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi avustuksina valtakunnallisille nuorisojärjestöille tulosperusteisesti *siten kuin asetuksella säädetään ja valtioneuvoston päätöksellä määrätään*. Opetusministeriö päättää vuosiavustuksen myöntämisestä.

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi *yleisavustuksina* valtakunnallisille nuorisojärjestöille tulosperusteisesti. *Toteutunutta ja suunniteltua toimintaa arvioitaessa yhteisiä tulosperusteita ovat toiminnan laatu, laajuus ja taloudellisuus. Kunkin järjestön tuloksellisuus arvioidaan sen toiminta-ajatuksen toteutumisessa. Lisäksi yleisavustusten myöntämiseen vaikuttavat hakijan toiminnan tai toimenpiteen ajankohtaisuus sekä yhteiskunnallinen merkitys sekä opetusministeriön hankkimat nuoria koskevat tutkimukset ja selvitykset. Tulosperusteista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtionavustuksen myöntämisestä päättää opetusministeriö.*

Vuosiavustuksen jakoa koskevan esityksen opetusministeriölle tekee erikseen nimettävä toimikunta. Toimikunnan toimikausi on neljä vuotta. Toimikunnan nimeää nuorisojärjestöiltä pyydettyjen esitysten perusteella valtioneuvosto. Toimikunnasta määrätään tarkemmin valtioneuvoston päätöksellä.

Valtionavustusta myönnettäessä hyväksyttävänä menoina ei pidetä välitystoiminnasta, tulonhankkimisesta ja liiketoiminnasta aiheutuvia menoja eikä järjestön toiselle tässä pykälässä tarkoitettulle järjestölle myymistä tavaroista tai palveluista saaduilla tuloilla katettuja menoja.

Sellaisille järjestöille, joiden toiminnasta tai avustamisesta säädetään erikseen tai joille myönnettävää valtionavustusta varten on erillinen määräraha valtion

Opetusministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt siten kuin asetuksella säädetään.

talousarviossa, ei tämän lain nojalla myönnetä valtionavustuksia. Opetusministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt. *Harkitessaan järjestön hyväksymistä ministeriön tulee ottaa huomioon järjestön harjoittama nuorisotoiminta, toiminta-alue ja jäsenmäärä. Edellä mainituista hyväksymisperusteista voidaan poiketa kielellisen tai muun vähemmistön keskuudessa tai toimialallaan valtakunnallisesti edustavaksi katsottavan nuorisotoimintaa harjoittavan järjestön osalta. Tarkempia säännöksiä hyväksymismenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.*

8 a §

Toimikunta

Edellä 8 §:ssä tarkoitettujen valtionavustusten jakoa koskevan esityksen opetusministeriölle tekee erikseen nimittävä toimikunta. Toimikunnan asettamisesta ja tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Valtakunnalliset nuorisokeskukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi valtakunnallisten nuorisokeskusten rakentamisen ja ylläpidon avustamiseen. *Avustusperusteista* säädetään tarkemmin asetuksella.

9 §

Valtakunnalliset nuorisokeskukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi valtakunnallisten nuorisokeskusten rakentamisen ja *toiminnan* avustamiseen.

Toiminta-avustukset myönnetään pääosin tulosperusteisesti nuorisokäytön ja keskusten toiminta-ajatusten perusteella. Toimintansa aloittaville keskuksille voidaan avustus myöntää kuitenkin arvioon perustuen.

Opetusministeriö hyväksyy hakemuksesta keskukset tämän lain perusteella avustettaviksi. Keskusten tulee olla luonteeltaan yleishyödyllisiä ja niiden mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskuksen ja sen palvelujen kehittämiseen. Avustuksen hyväksymisperusteista

Voimassa oleva laki

Ehdotus

säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

12 a §

Viittaussäännös

Edellä 8, 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuun valtionavustukseen sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu nuorisojärjestöjen valtionavustusta valmisteleva avustustoimikunta jatkaa tässä laissa tarkoitettuna toimikuntana toimikautensa loppuun.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

7.

Laki

elokuvataiteen edistämisestä annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elokuvataiteen edistämisestä 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun lain (28/2000) 4 § sekä lisätään 8 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

1...1..5.

Kun elokuvasäätiö myöntää 2 §:ssä tarkoitettua tukea, sen on noudatettava hallintomenettelylakia (598/1982), tiedoksiannosta hallintoasioissa annettua lakia (232/1966), asiakirjain lähettämisestä annettua lakia (74/1954) ja kielilakia (148/1922).

Kun elokuvasäätiö myöntää 2 §:ssä tarkoitettua tukea, sen on *tukea koskevissa asioissa sovellettava valtionavustuslakia (688/2001), jollei tästä laista muuta johdu. Lisäksi elokuvasäätiön on sovellettava hallintomenettelylakia (598/1982), tiedoksiannosta hallintoasioissa annettua lakia (232/1966), asiakirjain lähettämisestä annettua lakia (74/1954), arkistolakia (831/1994), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), kielilakia (148/1922) ja saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annettua lakia (516/1991), jollei valtionavustuslaissa toisin säädetä.*

8 §

Suomen elokuvasäätiöllä tulee olla tukien myöntämistä varten säätiön hallituksen hyväksymä tukiohjeisto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.